

معارف عمومی نظر رقی

تألیف و ترجمہ کتب خانہ سی

عدد : ۲۶

ترجمہ عالم نقلیہ علم برکدہ

وَحْيًا نَزَّلْنَا بِرُوحِ الْقُدُّوسِ
عَلَيْ قَلْبِكَ فَتَلْوِيهِ لَعْنَةُ
الْمَلَأَيْنِ الَّذِينَ كَفَرُوا فَهُمْ
أَعْرَابٌ يَلْعَنُونَ

مؤلفی :
آ. ا. ربو

مترجمی :
محمد علی عینی

استانبول — مطبعہ عالمہ

۱۳۳۱

روحیات درس لری

۱۸

بالخاصہ بدنہ رعایت ایمنی اوکر تہلم، اوکا کوسترہلم کہ تیزک بر فضیلتدہ دہا
قلبی ودہا قیمتدار دیگر صفاتک نشانہسیدر . بو سبیلہ ، آنا باباہ بو خصوصہ
یاردم وایشلرنی اکیال ایتمک ، چوجنہ بالخاصہ محنتک اک مهم قانونلرنی اوکرتمک
و بو قانونلرہ رعایت ایتمیلرنی، ولوغادی براحتیاطسزلق سبیلہدہ اولسہ، طیبتمک
کال سرعتلہ جزالندیردینگی سولیک اچی بر معلمک وظیفہسیدر .

حفظ صحت عمومیہ تک یانندہ دیگر خصوصی بر حفظ صحتدہ وارددرکہ بزہ
خاصہ تعلق وارددر . بو، حفظ صحت مکاتبدر . مکتب بناسی قصورسز اولمالی ،
رطوبت ، صوتوق ، ازدحامی موجب اولہجق درجہدہ طارلق ، الوریہجک قدر
هوالندرماتق چوجنک صحتہ مضردر؛ خستہلقی دعوت ایدرہ سراتی تسہیل ایلرہ
بدنک نجافت واضطرابنہ سبب اولور . تیوراتہدہ باقلی ، زیرا : بودہ کوزلرک
صحتی ایچون پک مہمدر . درسخانہلرک درجہ حرارتنہ ، واطہلرک نہ واسطہ ایلہ
ایستدیریلہجفتہدہ دقت ایتملی . مکتب اشپاسیہدہ قصورلی اولمالی . مامہلر نہ پک
یوکسک، نہ پک الحاق اولمالی، ماصہ ایلہ صبرہ آرسندہکی مسافہ فضلہ اولمالی ،
چوجق طوغری طورملی ، صبرہ تک کنارینہ کوکسنی طیباماملی . بوتدیرلر
فائدہسز عد اولنہماز؛ بالعمکس بدنک شکلی، صحت ، وخاصہ کوزک سلامتی ایچون
پک زیادہ مہمدر . ہلہ کوزکچی عزیز برعضوی مکتب طلبہسی آرسندہ پک چوق
کوریلان قصر بصردن محافظہ ایتمک نہ قدر لازمدر . بناء علیہ چوجوقلرک تعلیم
وتریبہسنہ تخصیص اولنان محللرک انشا آتیلہ تقریبات وتریباتنہ عائد بالجلہ امورک
مأمورین حکومتک مظهر دقت واہتامی اولمالی حقیدر . (بوہادہ وطنزک بالخاصہ
بعض جہتلرنہ اولدنجہ آثارترقی کورلکدہدہدر . واقما اسکی زمانک بری حصرتلی،
بخرہلرینہ جام یرینہ کاغد طاقلی، طاوانی باصیق، رطوبتلی قاراکلق عملہمکتبلری
هیچ اولمازسہ بیوک شہرلر مردن قالمشدر . فقط دہا پاہجق پک چوق شیلر وارددر .
ہلہ اتقاضی ہر طرفدہ تأسفہ کوزہ چارپان مسجد ، مکتب ، چشمہ کی مؤسسات
خیرہ اوزرنندہ اسلرنی کوردیکمنر اسکی وقتلرک صاحب الخیرات والیستانتلرنہ
امثال ایلہ اتانات تقدیہ وعینہ ویرہرک معارف نظارتک بو خصوصہکی مساعی
عالیہسنی قولایلاشدیرملری صاحب اقتدار وطنداشلمزک جیتلرندن بکلہ نور [۱])

[۱] شو ملاحظہ وتغی مترجمکدر .

اولسه اذایه لایق اولدینی ظن ایدرلردی ء دینک که یونانیلر ایسی اولدردن ایی آکلامشلدی . [۱]

تیبیه هسپانیایک اقسامی — هسپانیایک عمومی ء هسپانیایک طبیعت — تیبیه جسمانییه مضاعفدر . اولای : بدنک طاقات طبیعیسی تامیله محافظله ایتمک اقتضایلد . اولدندن صکره بونلری قوتلندیرمک و کندیلیرنی مستعد اولدقلری درجهده انکشاف ایتمدیرمک ایستد .

برنجی غایهیه ایریشمک ایچون ء حفظ صحت قواعدینه واقفانه رعایتدن باشقه چاره یوقدر . واقعا بونلری نوع طبات واقیه دره خسته لقلرک اوکنی آلمه و صحتی محافظله ایتمک یارارده بوکا بالخاصه چوجقلاق زمانی دقت لازمدرد . نیرا اووقت چوجقلاق بدننی ضعیفدر ء ایچنده بولندقلری حیچک شرائطنه هنوز آتساشمشلردرد . بونک ایچون ابورین کوزلرینی ایجه آچیلدیر . چوجقلره ویریه چک یکلرده عاقلانه تنظیم اولغیلدیر . غیر کافی اولماسنی سولکه حاجت وارسی ؟ چوقده اولزلی و قوتلی اولماسنی لازمدرد . نیرا : بدن اوکی قوتلی یکلری تمیل ایدمهسز . البسه ایچوننده بویله : نه چوق خفیف ء نه چوق قالین و صیجاق ء نه پک کیش ء نه پک طار اولمالی . بر اھمال ء بر احتیاطسزلی مشتم نتیجلره منجر اولماسده ء بعضاً پک ھلک یه مال اولورد . شہسز بوتون بوشیلده ایتمک تیرلیسی اوسطیدرد . نرولندن فضله اعتنا و محبت ء چوجقی ھایت گوشه دیر ء تأثیرات خارجه یه اسیر ایدر . بالعکس و قیلہ لوره Locke ک توصیه ایتمیکی وجهه چوجقی پکشدیرمک چالعملی ء صیجاقه صوٹوغه طایانہ ء آچانہ طوقلعه بالخاصه الہ قانلانہ آلمدیرملی ء بویله پاییلیرسه چوجق دھا ارکک اولورد ء نفسی دھا قولای ضطله مقتدر و کندیلیرہ صاحب اولورد .

ھسی بوقدر دکل : آنا بابا چوجقک تیرلکنده مقید اولمالی ء ھامده چوجقک وجودینی تکمیل یتاملی ء ھر کون الی یوزنی آیقلمی یومق ء خلاصه آبدست آلدیرمق ک ابتدائی حفظ صحک احکامی جہسندندرد . بونلر خسته لق و قوعنه و خسته لغتک سرایتنه مانع اوله جق ک جدی تدبیرلردندرد . فقط چوجقه [۱] اقوم شرایح اولان شمیت اسلامیده بدتیزک ھر عضو یتمک حتی کوز تکلمکزم اسر بیورلشدرد . (متزجک)

ودوشونمگله اکتسابه مستعد اولدیغی علم فطری درجهسنده اولسون ، روحیاته بیکاه اولماسی عقل دها زیاده قبول ایتمز . اگر استعمار ایله مشهوری اولان اک مهم عضولرک حرکات یاخود خدمت مکلفهسناک آثارینی بیلماک یعنی علمی برایش یایق ایسترسه ، شعورک انبات واعلاماته مراجعت ایلمی الزمدر . آرتق بوراسی تام آرسطو ایله برابر : « هرشیده سفلیاتک یلنمی علویاتک یلنمی ایچون الزمدر » دیمهناک یریدر . فقط علویاتک علمی نوبت کندینسه کنججه ، سفلیاتک علمنه یکی بر شعضمه نشر ایدر .

تطبیقات عملیه . — نیمی جسمانیاتک الزیمی . — اگر نظریات نقطه نظریندن علم روحی علم بدنن کلیاً ایتمق بادی تأسف اولور ایسه ، بوکا تطبیقات نقطه نظریندن دها چونی تأسف اولنور . شعور ، بالخاصه ، وجودک یکی وعالی بر صورتنه دال اولدینندن بعض صور حقیره اونک ناظم احوالی اولمقده وکندیسی دائماً اولنره تابع بولمقدهدر : تربیهناک بونی اونوتامسی مقتضیدر . بز نفوس مجردة حمضه دکلز ، بنیه عضویمزک ایجاباته رعایتله هر وقت مکلفز ؛ طاقات حیویه بالجله دیگر قوتلرک مداریدر . بدنی نسیان ویاندلیک همه حال جزاسی چکیلیر . بوسیله تربیه جسمانیه الزم واهمدر .

واقبارجهندن ، صحت بدنی اخلال ، قوه زندیکینی تهوین ایدن هرشی ، روحده تاثیر ایله اولنده بر تشوش ، برضعف حصوله کتیرد . دیگر جهندن قوای عقلیهناک سر بستجه ایشلمهسی ، قوه مدرکناک محکمیتی وارادهناک جلاذتی ، خلاصه بر موازنه سعادتجننا ایچون صاغ ، سالم ، متناسب برینه قدر هیچ برشی مؤثر ونافذدکلدر . **ایعمالک** شوسوزنی تخطر ایدهم : « انسان نه ملک ، نه بیهودهدر » شهسز ملکیت درجهسنه ارتقاچه چالیسهلم ، فقط بهیبت ایجاباتیده اونوتایهلم . اگر بونک مقتضیات وحقوقی اصلا نظر اعتنایه آلازسه ق ، چوق چمهندن کورورزکه ، غایه مزه نه قدرعلوی اولورسه اولسون ایریشماک ایچون ، چاره لرک برنجیسی ، اک ضروریسی اونوتمشز . اسکیلر ، بالخاصه یونانیلر تربیه بدنییه روحک تربیهسیله برلکده وبرددرجهده اعتنا لازم کلدیکنی اینی آکلا مشلردی . « سالم بر بدنده سلیم بر روح » اولنرک مفکورهمی ایدی . قرون وسطاه ، خرسیتیان زاهدلری بدنی حقیر برقمس عد ایله بونک اولسه

شذرهات

صفیحه	۱	مقدمه
۳۷	۷	برنجی درس
۵۹	۳۸	ایکنجی درس
۷۶	۶۰	اوجنجی درس
۱۱۳	۷۷	دردنجی درس
۱۲۶	۱۱۴	بشنجی درس
۱۳۴	۱۲۷	التیجی درس
۱۶۷	۱۳۵	یدنجی درس
۱۸۸	۱۶۸	سکزنجی درس
۲۱۳	۱۸۹	طفوزنجی درس
۲۳۰	۲۱۴	اوننجی درس
۲۵۴	۲۳۱	اون برنجی درس
۲۸۳	۲۵۵	اون ایکنجی درس
۳۲۱	۲۸۴	اون اوجنجی درس
۳۶۰	۳۰۲	اون دردنجی درس
بو صحیفهناک رقمی ۳۴۷ قالمشدر)		
۳۷۴	۳۶۱	اون بشنجی درس
۳۸۹	۳۷۵	اون التیجی درس
۴۱۰	۳۹۰	اون یدنجی درس
۴۴۰	۴۱۱	اون سکزنجی درس
۴۶۸	۴۴۱	اون طفوزنجی درس
۴۹۲	۴۶۹	بکرمنجی درس

دها شدید اولدینقی شعور ایله حسن ایدرز ؟ مثلا: برطوب سسی بر تنگ سسندن دها قوتلیدر؛ فقط قاج دفعه؛ یونی بحق اولچمک امکان خارچندهدر. بواکلسزلوق و روحک دها مجرد و دها صاف کیفیات و حادثاتی تقدیر مسئلهسنده دها زیاده صحیح و ثابتدر. مثلا: ایکی محبتدن برینک دیگرینه قاج دفعه فائق اولدینقی موازنه امانه کم جسارت ایده بیلیر؛ ارقامک بوراده هیچ بری یوقدر؛ و بویله شیلر ایچون قوللاینهلجی رقتل پک قبا رموز اولور.

تغویل بر جهته مکلنره. — والحاصل حادثات روحیه تک حادثات عضویه به نحو یلی ممکن دکلدر. نهایت اینته بیره اولکلرک شرطلری ایکیخیلرده در دینه بیلیر. فقط هیچ بروقت بونلر بر برینک عیندر دینه من. بوندن ماعدا بو خصوصده بر نحو یل ممکن اولسه ییدی و حادثات عضویه یی حادثات روحیه به نسبت و ارجاع ایتمک دها موافق اولده چقمیدی؛ حادثات عضویه تک حرکاتدن عبارت اولدینقی سولمئدک؛ حرکت ایسه و ضعیفک برترکیندن عبارتدر؛ ناصل که عددده واحدرک برترکیندن متحصلادر؛ فقط بویله برترکی، پایمه آنجق عقل سلیم مستمدر. بر حقیقت خارجه مطلقه اولقدن بعد اولان حرکت، آنجق ذهناً موجود اوله بیلیر. دیمک که حرکت برعمل نفسی و ذهنینک محصله سیدر و بر فعل شعوردر و بو تقدیرده اولنک استفاده سننه و شعورک حدفنه قائلشمق و آچیقجه سی شعور یوقدر دیمک بالانات حرکتی اورته دن قالدیرمق دیمکدر.

رومیات و فیزیولوژیها. — اوله ایسه روحیات ایله فیزیولوژی آیری ایکی علمدر؛ بونکله برابر بربر لرینه قارشیلقل خدمت ایدرلر.

روحیات متخصصی فیزیولوژیهایه صراحتندن قورقاملیدر و شرائطی دماغده اولان احساس و خیال کی و شعورک کنیسنه اجار ایندیکی بعض حادثات ایله تنورشات عضویه دن متوال بعض امراض روحیه یی ایضاح ایچون فیزیولوژیها اوکا لازمدر. گزاک حیات معنویه تک حیات عضویه ایله اولان شو تکلفی روحیات متخصصنک پک آز ممکن اولقله برابر و بعضاً تجربه کی نتایجی مندرل براصوله ده صراحت ایده بیلمسنه مساعده بخش امکان اولور.

فقط و بروحیات متخصصنک علم بدله هر درلو مناسبتیده بولقدن تخاشی ایندیکی ناصل معقول کورلرسه و بر فیزیولوژیها عالمانک ده برآدمک بالکنر یتماق

بوعتراسك بجا ، و آكلاشلمسى قولای . اولدیننی تسلیم ایدلم . باطناً شعور واسطه‌سیله ، کوریلین حادته ، خارجاً حواس واسطه‌سیله کوریلین حادته‌دن هر وقت فرقل اوله‌جق ، تبیه لایق بر حادته‌ اولیه مقاننده صایله‌جقدر . حقیقت حادته دخی ، حادته روحیه ، بیه‌کندی ذاته متجلی اولاسی کی . بر صفت خاصه‌سیله . برابر حوصله شعورده بوتجلاسننده بولدیننی هیئتله حادته عضویه‌یه هیچ بر جهنجه بکنزه من . حادته عضویه ، الك صوکره بر حرکت تحول وتزل ایدیور و اوجیئتله ، برشکله ، برسرعت ، بر استقامته مالک بولنیور . فقط بر احتیاسک شکلی نهدر ؛ خطوطی مستقیمیدر ، منحنیدر ؛ برحیثک سرعتی یاخود بر فکرک استقامتی نهدر ؛ هرکس تصدیق ایدرکه بوسؤاللر عیدر .

برده حادته عضویه ، ذرات ماده‌یه‌نک بر تبدیل مکان ایلسی اولدینندن ساحه‌ بیدنه برده مکانی اشغال ایدر ، بوجهتله اونو بر برده تثبیت ایتک - بوکا اهورل دیوروز - ممکندر : بناء‌علیه هضم ایچون معدهده ، نفس ایچون آق جکر لرده تخصیص محل اولنیور . فقط بر احتیاس یاخود بر فکر ایچون هانکی بری تخصیص ایتلی ؛ قوله‌می ، باغایه‌می نسبت اوله‌جقدر ؛ حادته‌ات روحیه‌نک مکاندن هیچ نصیبی یوقدر ؛ بولنر منحصرآ زمان ایچنده جریان ایدرلر . واقعا بین‌اناس مجتک مکانی قلب عد اولنیور ؛ فقط بیلدیکمز شو صنوبری الشكل قلبه مجته بکنزر هیچ برشی یوقدر ؛ بالکتر انفالات نفسانیه‌نک شدنه کوره آرزوق قونلی وسریع ضربانلر بولنیور . کذک اله پارمقده یاخود باشنده تخصیص مکان اولنیور ؛ ایچق بورتوم اتریدر . زیرا : احلال اولنان شی ائک کندی دکل ، ائک شرطی اولان تشوش عسیدر .

والحاصل ، حادته عضویه قابل تقدیر و مساحه‌در ؛ الی‌المرکز centripète و عن‌المرکز centrifuge دینین عصبی جریانلرک سرعتی ، مختلف بیکلرک عصبی ایچون مقتضی زمان ، یاخود فاصله معین ایچنده نضلرک ضرباتی عددی بووجهله حساب اولمشدر . بو صورتله الی‌المرکز جریانک سرعتی عن‌المرکز جریانک سرعتدن یا دها بیوک و یا دها کوچک دینه‌بیلر ، و بر عدد معینله نسبتاری افاده اوله‌بیلر ، ناصل‌که . صیتمه اناسنده نض حال صحته نسبتله ایکی اوج دومه فضله آثار دینه‌بیلر . فقط حادته‌ات روحیه‌یی نصل اولجیلی ؛ شبه‌سز ، بر احتیاسک دیکر بر احتیاسدن .

مقدم

قانون اساسینک وطنداشلمیزه تأمین ایتدیکی حقوق سیاسیهدن بر مهمی‌ده حریت مطبوعات اولدیننی حادله یدی سندن بری ساحه‌ انتشاره چیقان آثارک بر جدولی یایله‌جق اولورسه بر چوغنک هر درلو قیمت علمیه و اخلاقیهدن محروم اولدیننی مع‌التأسف کوریلور . زیاده‌سیله شایان تأسف اولان واسبابنک تشریحی صد خارچنده بولنان بوتیجه‌یی هر کسندن و هر مقامدن زیاده تقدیر ایدن معارف نظارت جلیه‌سی ایکی سندن بری پک مرغوب و منشر بر تدبیر اتخاذ ایدهدرک بر چوق کتب مفیده‌یی ارباب اختصاصه یازدیروب نظارت حسابنه نشر ایتدیرمکه باشلامشدر . بو کتابلر ایچنده همیج مسلم کی‌ک معتبر کتب دینه بولدیننی کی دارالفنون مدیر عمومی‌سی صالح ذکی بک اقدینک آثار باقرسی کی سه‌لرجه دوام ایدن برقیع وغیرتک و پک جدی بر تجرک محصولی اولان قیتمدار اثرلرده وارددر . معارف ناظر محترمی شکری بک اقدی حضرتلری اخیراً بو تدبیر مستحسنی برقات دها توسیع و تشمیه همت بیوردقلدن تألیف وترجه‌سنه باشلامتقلری کتابلر آرسنده عاجز لرینه‌ده بو (بسیقولوژی) نک ترجمسنی حواله ایتشلردر . بسیقولوژی (روحیات) ، فلسفه‌نک مدخلی والک مهم برقسی اولدیننی حادله لسانزه نقل اولمنه و مکتبلریمزه کیرمکه هنوز باشلاپور . بوجهتله بو علمک اصطلاحاتنه دها تماماً تقریر ایتن نظریه باقیله‌ماز . بونکله برابر ترجمه‌ده‌الک معروف و متداول وبالخاصه اصطلاح انجمنجه مظهر تصویب اولان لغاتک قوللانماسنه و هر حالده مباحثک آچیق و آكلاشلماسی قولای اولماسنه دقت ایدلمشدر .

بو کتابده روحیات مسائلی صیه‌سیله یازلمش اولقله برابر ، بالخاصه تریبه جهتلرینه عطف نظر دقت اولمشدر . بو سیبیه مؤلف کتابی ایچون یازدیننی مقدمه‌ده اثرینه حاکم اولان عقیده‌نک «روحیه spiritualisme» ذهانی اولدیننی سوبلدکدن صوکره بزم ایچوندده پک زیاده حائر اهمیت اولان شو ملاحظه‌لری یوریدیپور : «بوکون بر چوق طرفدن ، اخلاقک کوشه‌مکه باشلامش ، وجدانلرک